

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Zj 17, 1 – 6 a Zj 2, 1 – 7

Text: Sk 2, 41 – 47

Ti, kteří přijali jeho slovo, byli pokřtěni a přidalo se ke nim toho dne na tři tisíce lidí. Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se. Všechno se zmocnila bázeň, neboť skrze apoštoly se stalo mnoho zázraků a znamení. Všichni, kteří uvěřili, byli pospolu a měli všechno společné. Prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval. Každého dne pobývali svorně v chrámu, po domech lámali chléb a dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem. Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával ke jejich společenství ty, které povolával ke spáse.

V příštím týdnu, v pátek 31. října slaví všechny protestantské církve svůj svátek, Den reformace. V tento den, dle legendy, Martin Luther přibil svých 95 tezí proti odpustkům na dveře kostela v německém Wittenbergu. Ve skutečnosti je v tento den pouze zaslal kardinálu Albrechtu Braniborskému, který z prodeje odpustků splácel své dluhy, jež si nadělal skupováním církevních úřadů. Nicméně teze se rychlostí blesku rozšířily mezi lidi a tak je tento den považován za počátek světové reformace.

Samotné slovo reformace znamená nápravu. Návrat k původní podobě. Ale ani dnes, když se řekne církve, tak česká společnost nemá před očima tuto původní podobu církve, ale jen její pokřivený obraz v dějinách. Vidí jen tu institucionální podobu církve, církve jako lidskou organizaci, organizaci v dějinách mnohokrát zkorumpovanou a lidským hříchem znetvořenou. Církev, která pronásledovala věrné vyznavače Kristovy, církve zpitou krví svatých a krví Ježíšových svědků. Vidí církve tak, jak ji viděl Jan na ostrově Patmos v tom monumentálním zjevení, kterého se mu dostalo – jako nevěstku, která smilnila s králi země a vládla nad národy, davy, rasami a jazyky. Z nevěsty Kristovy se stala nevěstkou, nevěrníci, která si podle Janova zjevení namlouvá: „Trůním jako královna, vdovou nejsem a neokusím smutku“ (Zj 18,7). Taková církev je však Bohem odsouzena k zániku. A může to být církev evangelická, katolická, pravoslavná nebo letniční. Na těch lidských škatulkách nezáleží.

Pravá církev Kristova, ta skutečná Kristova nevěsta, jde napříč těmito institucemi a všemi církevními denominacemi. O ní je řečeno, že ji Kristus posvětil a očistil křtem vody a slovem, a tak si sám připravil církev slavnou, bez poskvrny a vrásky, aby byla svatá a bezúhonná. Je to Kristovo dílo oběti a lásky, je to Kristus sám, který očistí uje a proměňuje křesťany po celém světě a činí z nich svoji církev. „Z všech národů ji sbírá v svůj jeden svatý lid: Pán jeden, jedna víra, Duch jeden v ni je vlit“, tak to zpíváme ve známé písni. Ta Kristova církev je všude, kde se lidé upřímně odevzdávají Ježíši Kristu jako svému Pánu a Spasiteli a ze své víry žijí v každodenním životě. Pravda, nejde o nic okázalého, nic, co by mohli s úžasem obdivovat kolemjdoucí turisté nebo co by lákalo vnější popularitou. Jde o obecenství kolem Božího slova a svátostí, modlitební společenství a vzájemné sdílení víry, lásky a naděje. To je podoba církve, která je mnoha lidem buď skrytá, nebo zcela nepochopená. Oni vidí jen vysoké katedrály, historické kostely, slavnostní roucha, nepochopitelné obřady. Ale nic z toho přece nedělá církve církví. Církve ke svému životu vůbec nepotřebuje chrámy, roucha a tajemné obřady. Původní podoba církve byla zcela odlišná. Co dělali první křesťané, to můžeme číst v knize Skutků ve 2. kap.: Vejde se to do jediné věty: „Vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se.“ Máme tu jen čtyři věci, které jsou pro církve zásadní. Kázání, společenství, svátosti a modlitby.

1) Vytrvale poslouchali učení apoštolů. Církve nemůže žít ze své činnosti, ani ze své dobročinnosti, ani ze své obětavosti ani z čehokoliv podobného. Církve žije ze zvěstovaného slova. To není zbožná fráze. Jen díky zvěstovanému slovu mnozí prodávali svůj majetek a rozdělovali podle toho, jak kdo potřeboval.

2) Byli spolu. Církve nejsou jen jednotliví křesťané, vyznávající víru v Ježíše Krista. Církve je společenství křesťanů. Protože vírou se stáváme Božími dětmi, stávají se z nás zároveň sourozenci v Kristu. Tvoříme rodinu Božích dětí. A proto patříme k sobě. Ne, že bychom měli všichni společné zájmy, koníčky, že bychom si byli všichni vzájemně sympatičtí a všichni stejně založení. Tak jako v rodině si sourozence nevybíráme, tak i církevní rodina je společenství velmi různorodé, a přesto k sobě patříme.

3) Lámali chléb. Myslí se tu pochopitelně na vysluhování svátosti eucharistie, ale zároveň musíme mít na paměti, že původní podoba večere Páně byly takzvané „hody lásky“, kdy každý přinesl z domu, co měl, aby se s tím podělil s ostatními. Viditelné zvěstování Kristovy milosti tak mělo přesah až do diakonické služby a praktické lásky.

4) Modlili se. Tzn. sdíleli svoji zbožnost. Nepokládali ji za svoji privátní záležitost. Scházeli se ke společným modlitbám. Společně o něco usilovali. Vyznávali své hříchy, prosili o odpuštění, přimlouvali se za druhé, děkovali Bohu a chválili Boha. Nic neskrývali před Bohem ani před sebou navzájem.

Podle tohoto popisu je vidět, že první křesťané sdíleli něco opravdu silného, co je spojovalo, co je neslo, co prožívali velmi intenzivně. Možná se to dá trochu přirovnat k té zvláštní rozechvělé atmosféře v našem národě

bezprostředně po pádu komunismu. Teologové však náš obdiv k prvním křesťanům poněkud mírní tvrzením, že jde pochopitelně o idealizovaný popis církve a že ani vztahy mezi prvními křesťany nebyly ideální, jak vzápětí dokládá např. příběh o Ananiášovi a Zafíře. Nicméně já mám tento popis života prvních křesťanů rád, protože to vyvolává moje vlastní, možná také idealizované vzpomínky na mé první zkušenosti s křesťanskou vírou, kdy jsme to prožívali velmi podobně. Také jsme se scházeli po domech, také bylo vždy něco k zakousnutí, také jsme se společně intenzivně modlili a četli bibli. A myslím, že nezůstalo jen u nějakého mladického zapálení, ale díkybohu můžu i po letech vyznat, že křesťanská víra, arci v poněkud střízlivější či zralejší podobě, mě nese a drží dodnes. Možná, že to tak máte podobně nebo že mi aspoň rozumíte.

Věrnost poznané pravdě a vytrvalost ve víře je, pravda, důležitá. Vždyť i víra se může unavit, vyčerpat, vytratit. A tak se snažíme ve víře vyrvat, zachovat rodinnou tradici a udržet víru otců v našich evangelických rodech. Hrdě se hlásíme k reformačnímu odkazu a úzkostlivě hájíme výdobytky reformačního učení. Často bohužel v negativní podobě, totiž že přesně víme, čemu nevěříme, než abychom jasně řekli, čemu tedy věříme.

Už jsem řekl na začátku, že reformace znamenala návrat k původní podobě církve. A přece jakoby nám i dnes něco z té původní podoby církve scházelo. Ve Zjevení Janově můžeme číst slovo, které si smíme přivlastnit i my: „Vím o tvých skutcích, o tvém úsilí i tvé vytrvalosti; vím, že nemůžeš snést ty, kdo jsou zlí, a vyzkoušel jsi ty, kdo se vydávají za apoštoly, ale nejsou, a shledal jsi, že jsou lháři. Máš vytrvalost a trpěl jsi pro mé jméno, a nepodlehls únavě. Ale to mám proti tobě, že už nemáš takovou lásku jako na počátku. Rozpomeň se, odkud jsi klesl, navrat' se a jednej jako dřív. Ne-li, přijdu na tebe a pohnu tvým svícem z jeho místa, jestliže se neobrátíš.“ Rozpomeň se, navrat' se a jednej jako dřív – to je výzva k reformaci. K reformaci církve, k reformaci zbožnosti, k restartu života. Je totiž falešné hlásit se k reformaci, která proběhla někdy v šestnáctém století, jestliže nejsem ochoten reformovat svůj život a svou víru dnes a denně; jestliže nejsem ochoten navracet se vždy znovu k Písmu svatému, k modlitbám, ke společenství křesťanů a žít z milosti zvěstované svátostmi. Zmiňovaný výrok z knihy Zjevení sice oceňuje vytrvalost ve víře, schopnost pro víru trpět a nepodlehnout únavě. Ale jeho varování směřuje trochu jinam než k nebezpečí ztráty víry. Zvláštností tohoto výroku je, že oceňuje víru, ale upozorňuje na nebezpečí ztráty lásky.

I ten nejvytrvalejší člen sboru, i ten v Písmu nejkovanější písmák, i ten nejpravidelnější návštěvník bohoslužeb, který se neúnavně drží svého vyznání víry, může vykazovat ve svém životě ztrátu, manko, deficit lásky. Lásky k Bohu i bližnímu. Ježíšovo dvojpřikázání lásky zní: „Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí' a`miluj svého bližního jako sám sebe.“ Říkáme, že v Boha věříme. Ale milujeme ho? A co naši bližní? Vidí nás jen jako věřící nebo jako milující?

V úvodu jsem řekl, že mnozí vidí církev pokřivenou a znetvořenou. Nevidí důvod, proč by měli věřit Kristovým vyznavačům, kteří hlásají evangelium lásky. Vlastně v nás Kristovy následovníky nepoznávají. A to Ježíš říká: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ My ovšem nemůžeme vrátit čas dějin a napravit všechny krivdy církve. Ale můžeme se rozpomenout na svoji vlastní cestu víry, pokořit se před Bohem a zkoumat svou vlastní zbožnost. Ptát se, zda jsme nesešli z cesty lásky, opravdovosti a upřímnosti víry. I pro nás platí výzva k pokání a evangelium, radostná zpráva, že smíme vždycky znovu a znovu povstat z popela, a nechat se očistit a proměnit Kristovou láskou a milostí. Tímto způsobem si Kristus sám připravuje církev slavnou, bez poskvrny, vrásy a čehokoli podobného, aby byla svatá a bezúhonná.

Modlitba: *Pane, ty sis nás zamiloval a obětoval ses za nás. Posvětils nás a očistil. Dej, ať i my umíme milovat, obětovat se a odpouštět. Ať lidé poznají, že jsme tvými učedníky. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane, modlíme se za společnost kolem nás. Někteří lidé jsou z křesťanů zklamaní, protože na nás nepoznávají, že jsme tvými učedníky. Prosíme, abys v prvé řadě proměňoval nás, abychom pro ně nebyli překážkou na cestě k tobě. Prosíme také, abys zbavoval lidi všech předsudků o tobě a o tvých vyznavačích a dej, aby se přesvědčili, co ty sám, Pane, nabízíš. Prosíme za pravdivé informování o církvi ve sdělovacích prostředcích. Dej, ať jsme vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by nás vyslyšel o naději, kterou máme, ale ať to činíme s tichostí a s uctivostí. Když jsme vystaveni pomluvám, dej, ať si zachováme dobré svědomí. Prosíme tě, Pane, za lásku mezi křesťany. Dej, ať naše sbory jsou místem, kde lze zakusit tu zvláštní svobodnou atmosféru naprostého přijetí, souměřitosti a otevřenosti. Prosíme tě, Pane, dej, ať jsme přístupní otázkám našich bližních a místo hotových odpovědí nabízíme společně hledání tebe a tvé pravdy. Ty sám přicházej mezi nás se svým královstvím, tak abychom do něj mohli zvát všechny, kterým tvoje blízkost schází. Amen.*